

Sygn. akt XX GC 92/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz
Protokolant:	protokolant sądowy Agnieszka Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej V. (...) w W.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w upadłości układowej w P.

o zapłatę

utrzymuje w całości w mocy nakaz zapłaty z dnia 21 maja 2013 r. wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy pod sygn. XX GNc 437/13.

SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz

Sygn. akt XX GC 92/14

UZASADNIENIE

Pozwem z 8 maja 2013 r. powódka – (...) spółka akcyjna w W. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej – (...) spółki akcyjnej w upadłości układowej w P. nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym kwoty 571.798,34 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od 23 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska powódka podniosła, że jest w posiadaniu weksla własnego in blanco opatrzonego klauzulą bez protestu wraz z deklaracją wekslową z 5 września 2009 r. określającą warunki jego wypełnienia. Powódka - 10 kwietnia 2013 r. wypełniła zgodnie z deklaracją wekslową weksel, opatrując go datą płatności 22 kwietnia 2013 r. i jako miejsce płatności wskazując swoją siedzibę w W. oraz wezwała do wykupu weksla, jednak pozwana nie dokonała zapłaty. Powódka wskazała, że wierzytelność, której dochodzi pozwem zabezpieczona jest hipoteką umowną kaucyjną wpisaną do kwoty 10.000.000 złotych do księgi wieczystej KW o numerze (...) prowadzonej dla nieruchomości stanowiącej własność pozwanej. Wierzytelność ta nie jest zatem na podstawie art. 278 puin objęta układem (pozew – k. 3-4).

W dniu 21 maja 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla pod sygn. XX GNc 437/13, orzekając zgodnie z żądaniem pozwu (nakaz zapłaty – k. 39).

Pismem z 24 czerwca 2013 r. pozwana złożyła zarzuty od nakazu zapłaty, wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska podniosła, że przysługują jej zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego wiążącego strony, o jest. umowy generalnej o udzielenie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych, gdyż powódka jest remitentem weksla nie indosowanego i dochodzi należności od pozwanej jako trasata. Pozwana wskazała, że na podstawie zawartej umowy generalnej powódka wystawiła na rzecz Beneficjenta - spółki (...) trzy polisy ubezpieczeniowe celem zabezpieczenia przyszłych roszczeń beneficjenta wynikających z umów o współpracy zawartych z pozwaną. Na podstawie umów współpracy pozwana zobowiązała się do realizacji robót budowlanych w zakresie montażu paneli akustycznych w związku z rozbudową drogi krajowej (...) P. - K.. W toku realizacji prac przez pozwaną Beneficjent zgłosił reklamacje dotyczące powłoki lakierniczej zamontowanych paneli akustycznych. Pozwana uwzględniła reklamacje i zaproponowała wdrożenie programu naprawczego, który został zaakceptowany. Pozwana napotkała jednak - niezależne od niej - przeszkody utrudniające zachowanie terminów wskazanych w programie naprawczym i przedstawiła beneficjentowi poprawki do harmonogramu. Spółka (...) nie ustosunkowała się do propozycji, przez co pozwana na podstawie art. 68⁽²⁾ k.c. uznała, że wskazane zmiany zostały przez nią zaakceptowane. Następnie (...) pismami z dnia 31 lipca 2012 r., wezwała pozwaną do zapłaty należności w kwotach równych maksymalnym wartościom przewidzianym w polisach. Pozwana odmówiła zapłaty wskazując na znaczny stopień zaawansowania prac oraz brak winy za opóźnienia w realizacji prac. Wobec odmowy zapłaty (...) dokonała zgłoszenia powódce do wypłaty kwoty 571.798,34 złotych. Powódka nie dokonując weryfikacji zgłaszanych należności dopuściła się rażącego niedbalstwa i dokonała wypłaty na rzecz Beneficjenta kwoty 571.798,34 złotych. Pozwana podniosła również przeciwko zgłoszonemu roszczeniu z weksla zarzut braku waluty oraz zarzut przedawnienia (zarzuty – k. 48-59).

W odpowiedzi na zarzuty powódka wskazała, że strony w umowie generalnej ustaliły, że z chwilą dokonania zapłaty z tytułu gwarancji przysługują jej roszczenia zwrotne przeciwko pozwanej do wysokości spełnionego świadczenia wraz z odsetkami ustawowymi. Pozwana zatem zobowiązała się do zwrotu roszczeń regresowych powódki powstałych w związku z zapłatą świadczenia z tytułu gwarancji, pomimo istnienia sporu z beneficjentem, co do podstawy żądania objętego gwarancją. Odnosząc się do zarzutu braku waluty wskazała, że żądania wypłaty spełniały wymogi formalne oraz zostało przeprowadzone postępowanie likwidacyjne w szkodzie - mające na celu zweryfikowanie formalnej poprawności żądania wypłaty. Wypłata sumy gwarancyjnej nastąpiła na skutek powstania wymagalnych należności objętych gwarancją i złożenia przez beneficjenta żądania wypłaty odpowiadającego warunkom formalnym. Jednocześnie powódka wskazała, że nie była uprawniona do badania stanu faktycznego ze stosunku podstawowego o ile warunki formalne żądania zapłaty były spełnione zgodnie z treścią gwarancji. Odnosząc się do zarzutu przedawnienia powódka wskazała, że jest on niezasadny z uwagi na brzmienie art. 70 i 71 prawa wekslowego w związku z art. 118 k.c. (odpowiedź na zarzuty – k. 176-180).

W dalszym toku postępowania - stanowiska stron nie uległy zmianie, został zgromadzony osobowy materiał dowodowy. Na rozprawie w dniu 13 września 2018 r. Sąd dopuścił dowód z dokumentów dołączonych do pozwu, zarzutów i dalszych pism procesowych na okoliczności w nich wskazane.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy niniejszej, Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniach 21 maja 2008 r. i 31 grudnia 2008 r. pomiędzy (...) spółką akcyjną w W. (dalej jako (...)) a (...) spółką akcyjną w P. (dalej jako (...)) zostały zawarte umowy o współpracy o następujących numerach: (...), (...), (...) - na podstawie których (...) zobowiązała się wytworzyć i dostarczyć na rzecz(...) dla potrzeb zadania budowlanego – Rozbudowa drogi krajowej (...) P.-K. – wyroby budowlane wskazane w umowach oraz wykonać roboty budowlane związane z wykonaniem ekranów akustycznych (umowy o współpracy – k. 62-66, k. 67-70, k. 90-97).

W dniu 5 czerwca 2009 r. pomiędzy (...) spółką akcyjną V. (...) w W. (dalej jako (...)) a (...) została zawarta umowa generalna o udzielenie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych numer (...) (...) (dalej jako „Umowa”), która została dodatkowo zabezpieczona wekslem in blanco. Zgodnie z § 2 Umowy (...) gwarantował zobowiązania (...), między innymi, z tytułu nie wywiązania się lub nienależytego wywiązania się przez (...)z obowiązków określonych w umowie objętej gwarancją oraz nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek. Strony ustaliły, że łączny

limit gwarancyjny (...) nie mógł przekroczyć 10.000.000 złotych, przy czym limit gwarancyjny wynosi 3.000.000 złotych, a kwota pojedynczej gwarancji nie może przekroczyć 1.500.000 złotych. W § 3 strony postanowiły, że w przypadku dokonania przez (...) zapłaty na rzecz Beneficjenta gwarancji z tytułu udzielonej mu gwarancji, (...) zwróci (...) kwotę wypłaconą na podstawie tej gwarancji w terminie do 7 dni od otrzymania od (...) wezwania do zapłaty, a w razie opóźnienia zapłaci również odsetki ustawowe. Zastrzeżono, że (...) zwróci (...) kwotę wypłaconą Beneficjentowi gwarancji z tytułu gwarancji, pomimo istnienia sporu z Beneficjentem gwarancji co do podstawy żądania zapłaty zobowiązania (...) objętego gwarancją (umowa generalna o udzielanie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych – k 208-212, weksel – k. 5).

W dniu 13 listopada 2009 r. (...) wystawił na rzecz Beneficjenta – (...), trzy ubezpieczeniowe gwarancje usunięcia wad i usterek o numerach (...) - (...), (...) - (...) oraz (...) - (...). Zgodnie z treścią gwarancji (...) gwarantował Beneficjentowi ((...)) nieodwołalnie i bezwarunkowo na jego pierwsze pisemne żądanie zapłatę należności do kwot:

- 29.933,55 złotych (gwarancja nr (...) - (...)),

- 344.720,69 złotych (gwarancja nr (...) - (...)),

- 197.144,10 złotych (gwarancja nr (...) - (...)),

do zapłacenia których na rzecz Beneficjenta gwarancji (...) jest zobowiązana w przypadku nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek, ujawnionych w okresie ważności gwarancji, na zasadach określonych w Umowach o (...): - nr (...) (dot. gwarancji nr (...) - (...)),

- nr (...) (dot. gwarancji nr (...) - (...)),

- nr (...) (dot. gwarancji nr (...) - (...)).

Zastrzeżono, że gwarancje są ważne od 13 listopada 2009 r. do 7 sierpnia 2012 r. oraz że zapłata przez (...) nastąpi w terminie do 14 dni od doręczenia (...) żądania wypłaty wraz z pisemnym oświadczeniem, że (...) nie usunęła lub nienależycie usunęła wady i usterki oraz z potwierdzonym za zgodność z oryginałem wezwaniem (...) do zapłaty należności. Żądanie zapłaty powinno być podpisane przez (...) lub osoby upoważnione, być doręczone do (...) w terminie 3 dni po okresie ważności gwarancji w formie pisemnej pod rygorem nieważności i zawierać oznaczenie rachunku bankowego (ubezpieczeniowa gwarancja usunięcia wad i usterek nr (...) - (...) – k. 86-87, ubezpieczeniowa gwarancja usunięcia wad i usterek nr (...) - (...) – k. 60-61, gwarancja nr (...) - (...) – k. 88-89).

W piśmie z 10 lutego 2012 r. (...) wezwała (...) do usunięcia usterek stwierdzonych podczas oględzin technicznych w terminie do 10 marca 2012 r. W dniach 22 marca 2012 r. – 29 czerwca 2012 r. (...) i (...) wymieniały korespondencję dotyczącą naprawy paneli akustycznych oraz program naprawczy wraz z harmonogramem (pismo – k. 109, korespondencja – k. 95-96, k. 102-108).

Na spotkaniu przedstawicieli (...) i (...) w dniu 17 maja 2012 r. ustalono, że termin obowiązywania ubezpieczeniowej gwarancji usunięcia wad i usterek nastąpi w nieprzekraczalnym terminie do 31 maja 2012 r. (protokół ze spotkania – k. 71).

Pismami z 6 sierpnia 2012 r. (...) skierowała do (...) żądania wypłaty łącznej sumy 571.798,34 złotych tytułem ubezpieczeniowej gwarancji usunięcia wad i usterek na podstawie gwarancji o numerach (...) - (...), (...) - (...) oraz (...) - (...) (żądania wypłaty – k. 185-197).

Pismem z 10 sierpnia 2012 r. (...) zwrócił się do (...) o ustosunkowanie się do zgłoszonego przez (...) roszczenia o wypłatę kwot z ubezpieczeniowej gwarancji usunięcia wad i usterek. W odpowiedzi (...) podniosła, że żądanie wypłaty wskazanej kwoty jest bezzasadne (pismo – k. 184, odpowiedź – k. 412-413).

W dniu 11 września 2012 r. (...) wezwał (...) na podstawie § 3 Umowy generalnej do zwrotu kwoty w łącznej wysokości 571.798,34 złotych, wypłaconej uprzednio spółce (...) tytułem ubezpieczeniowej gwarancji usunięcia wad i usterek. W odpowiedzi (...) podniosła, że żądanie to uznaje za bezzasadne (wezwanie do zapłaty – k. 281-282, odpowiedź – k. 414).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie wyżej powołanych dokumentów. Strony nie kwestionowały autentyczności tych dokumentów, ani ich treści (w tym zgodności złożonych odpisów z istniejącymi oryginałami), a wobec tego nie budziło to również wątpliwości Sądu. Ustalenia faktyczne Sąd poczynił także na podstawie zeznań świadków, zawnioskowanych zarówno przez powoda, jak i pozwanego. Przechodząc do oceny zeznań świadków przesłuchanych w niniejszej sprawie należy wskazać, co następuje.

Świadek T. R. (k. 285) potwierdził, że odbywały się naprawy gwarancyjne i wskazał, że wartość dokończonych prac przez wykonawców zastępczych znacznie przewyższała wartość całej naprawy. Podał, że wady i usterek nie przekraczały kwoty 40.000 złotych. Świadek S. K. (k. 287) zeznał, że prace wykonywane w ramach poprawek nie były duże i nie uzasadniały wypłacenia całej kwoty z gwarancji oraz wskazał, że pozwana nie miała wpływu na terminy wykonania poprawek. Wstrzymanie prac z uwagi na organizację (...) potwierdził świadek M. K. (k. 323). Świadek A. C. (k. 327) zeznał natomiast, że niewykonany był znikomy ułamek prac i że prace były wstrzymywane przez (...), usterek były naprawiane zarówno przed, jak i po Euro 2012 r. Świadek J. N. (k. 386) podał, że (...) zgłosiła reklamację na kwotę około 25-30 tysięcy złotych, przy czym zostało to wykonane na poziomie 90%. Wartość nieusuniętych usterek to kwota około 2-3 tysięcy złotych, żądana przez (...) wypłata gwarancji była zawyżona. Świadek J. B. (k. 405) podał, że wykonano około 90% prac. Żądana kwota wypłaty gwarancji była nieadekwatna do usterek. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, jednakże nie miały one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy z uwagi na treść i charakter przedmiotowej umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Nie ulega wątpliwości w niniejszej sprawie, że strony łączyła umowa generalna o udzielanie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych, zabezpieczona dodatkowo weksłami in blanco, z której to umowy powódka zażądała zapłaty kwoty 571.798,34 złotych, w związku z wypłatą gwarancji ubezpieczeniowej kontrahentowi pozwanej.

W pierwszej kolejności należało zaznaczyć, iż powódka dochodziła w niniejszym procesie należności z weksła in blanco. Weksel ten stanowił zabezpieczenie roszczeń powoda wobec pozwanej wynikających z umowy gwarancji. Wystawienie i wręczenie powódce tego weksła przez pozwaną doprowadziło do powstania między stronami nowego, samodzielnego stosunku materialnoprawnego opartego na przepisach prawa wekslowego. Między stosunkiem podstawowym (umowa) a zobowiązaniem wekslowym występuje wprawdzie związek, jednakże sprowadza się on jedynie do możliwości zgłoszenia przez pozwaną w sporze wekslowym zarzutów opartych na stosunku podstawowym (K. Piasecki, Prawo wekslowe i prawo czekowe. Komentarz, Oficyna Wydawnicza Branta, B. 1997, s. 83). Z tych też względów w niniejszym postępowaniu Sąd badał nie tylko jego warunki formalne (ważność weksła), ale także zarzuty odnoszące się do zobowiązania podstawowego łączącego strony, w tym ustaleń regulujących zasady wzajemnej współpracy handlowej.

Zgodnie z treścią art. 10 Prawa wekslowego, jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Weksel in blanco jest tym rodzajem papieru wartościowego, w przypadku którego rygory odnoszące się do zobowiązań abstrakcyjnych zostały znacząco złagodzone. W szczególności w przypadku tego rodzaju weksli prawo w większym zakresie dopuszcza możliwość podnoszenia zarzutów osobistych przez dłużnika wekslowego względem jego posiadacza. Z art. 10 prawa wekslowego wynika bowiem, iż zarzuty dotyczące stosunku podstawowego wyjątkowo

można przeciwstawić posiadaczowi, który nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Jest to sformułowanie o wiele szersze niż w art. 17 prawa wekslowego dotyczącego możliwości podnoszenia zarzutów w przypadku pozostałych weksli. W tym ostatnim wypadku zarzuty osobiste można przedstawić tylko wówczas, gdy posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika. Ochrona zapewniona posiadaczowi przez przepis art. 10 jest zatem mniej intensywna.

W przedmiotowej sprawie pozwana nie zaprzeczyła ani faktowi wystawienia przez siebie weksla ani uprawnieniu powoda do uzupełnienia go w razie zajścia okoliczności wskazanych w deklaracji wekslowej.

Niemniej jednak pozwana zakwestionowała zasadność powództwa, podnosząc iż pozwany niezasadnie dokonał wypłaty roszczenia z tytułu gwarancji. Mając na uwadze, iż z treści art. 10 prawa wekslowego wynika, że ciężar udowodnienia, iż weksel in blanco został wypełniony niezgodnie z zawartą umową, spoczywa na pozwanej, to winna ona udowodnić w przedmiotowej sprawie nieprawidłowe uzupełnienie weksla własnego. Zarzuty pozwanej okazały się jednak niezasadne.

Odnosząc się do tego zarzutu wskazać należy, że umowa gwarancyjna jest czynnością prawną należąca do kategorii umów nienazwanych. Możliwość jej zawarcia została przewidziana w art. 353¹ k.c. Cechą umowy gwarancyjnej jest to, iż gwarant przyjmuje w niej ryzyko związane z realizacją, bądź niepowodzeniem określonego w umowie przedsięwzięcia, jej istotą jest zatem gwarancja, że gwarant wykona zobowiązanie, gdyby dłużnik główny go nie wykonał. Ponadto dług własny gwaranta jest jednocześnie długiem dłużnika głównego, a więc i cudzym w rozumieniu art. 518 § 1 pkt 1 k.c. Okoliczność, że gwarant spełnia świadczenie własne nie oznacza, aby równocześnie nie był to akt spłacenia długu cudzego. Zabezpieczenie wykonania świadczenia przez dłużnika jest celem gwarancji. Istnienie związku zobowiązania gwarancyjnego z wierzytelnością zabezpieczoną przejawia się m.in. w tym, że ta ostatnia zostaje zaspokojona przez akt zapłaty sumy gwarancyjnej.

W niniejszej sprawie między stronami nie było sporu co do faktu wystawienia takiej gwarancji, a także co do zakresu gwarantowania, czyli objęcia ochroną niewykonania lub nienależytego wykonania umowy zawartej pomiędzy pozwanym a spółką (...). Spór sprowadzał się do zasadności wypłaty sumy gwarantowanej, a co za tym idzie żądania przez powódkę od pozwanej wypłaconej na rzecz Beneficjenta kwoty 571.798,34 złotych. Pozwana swoją rację upatrywała w tym, iż wykonywała na rzecz (...) prace naprawcze, które w dacie wezwania do zapłaty były w dużej części wykonane, a prace niezakończone były na wysokim etapie zaawansowania. W ocenie pozwanej żądana przez (...) kwota 571.798,34 złotych była zawyżona, gdyż nie ponosi ona odpowiedzialności za opóźnienia w realizacji prac, a nawet gdyby przyjąć podstawy do naliczenia kar umownych to te wskazane w wezwaniu do zapłaty były zawyżone.

Z przedłożonych gwarancji udzielonych przez (...) wynika, że gwarantowała ona beneficjentowi nieodwołalnie i bezwarunkowo zapłatę na jego pierwsze pisemne żądanie, gdy (...) nie wywiąże się z zobowiązania – to jest w przypadku nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale składu 7 sędziów z 16 kwietnia 1993 r., sygn. III CZP 16/93, mającej moc zasady prawnej, że „udzielający gwarancji opatrzonej klauzulami „nieodwołalnie i bezwarunkowo” oraz „na pierwsze żądanie” nie może skutecznie powołać się - w celu wyłączenia lub ograniczenia przyjętego na siebie obowiązku zapłaty - na zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego, w związku z którym gwarancja została wystawiona”. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, iż z faktu, że gwarancja ma samodzielny i nieakcesoryjny charakter, wynika niemożność podniesienia przeciwko beneficjentowi zarzutów przysługujących dłużnikowi, którego świadczenie objęto gwarancją. Ważność zobowiązania gwaranta nie zależy od ważności zobowiązania dłużnika ze stosunku podstawowego. Jeżeli nawet dłużnik uchylił się od skutków prawnych swego oświadczenia woli, na przykład z powodu wady tego oświadczenia, to okoliczność ta nie będzie miała wpływu na treść i zakres zobowiązania gwaranta. Tak więc umowa gwarancji jest odrębnym, niezależnym zobowiązaniem gwaranta względem beneficjenta. Ma ona charakter umowy jednostronnie zobowiązującej. Sąd Najwyższy wskazał również, że gwarancja bankowa zawierająca klauzule „nieodwołalnie i bezwarunkowo” oraz „na pierwsze żądanie” ma nadto charakter abstrakcyjny.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że w przypadku gdy gwarancja zawiera zapis „nieodwołalnie”, „na pierwsze żądanie”, kreuje ona wówczas abstrakcyjne zobowiązanie gwaranta wobec beneficjenta, niezależnie od stosunków łączących pozwaną z beneficjentem. W takim stanie rzeczy gwarant nie może podnosić w stosunku do beneficjenta zarzutów ze stosunku podstawowego, w tym także braku podstaw żądania przez beneficjenta od pozwanej zapłaty sumy gwarancyjnej, bowiem nie jest on upoważniony w stosunku gwarancyjnym do badania merytorycznej zasadności zgłoszonego roszczenia przez beneficjenta gwarancji.

Podkreślić należy, że na treść wzajemnych praw i obowiązków stron stosunku gwarancji ubezpieczeniowej nie miał wpływu stosunek podstawowy łączący pozwaną ze spółką (...). Stanowisko to zostało podzielone również w uchwale całej izby Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 1995 r., sygn. akt III CZP 166/94. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że gwarant „na pierwsze żądanie” mógłby natomiast podnieść zarzuty wyprowadzone z łączącego go z beneficjentem stosunku gwarancji. Zarzuty te mogłyby dotyczyć jego własnego zobowiązania. W doktrynie wyrażony został pogląd, że przekroczenie przez beneficjenta celu uzyskanego zabezpieczenia może uzasadniać ochronę gwaranta przy użyciu konstrukcji naruszenia przez beneficjenta gwarancji postanowień właśnie umowy gwarancyjnej. Naruszenie to mogłoby być stwierdzone, gdyby beneficjent gwarancji wykorzystał udzielone mu zabezpieczenie do innych celów niż wynikające z gwarancji, na przykład starał się jednostronnie rozszerzyć zabezpieczenie gwarancyjne na inne zobowiązania podstawowe niż określone w umowie gwarancyjnej.

Odpowiedzialność gwaranta nie ma charakteru odszkodowawczego, ale wyraża się obowiązkiem zapłaty uzgodnionej w gwarancji sumy gwarancyjnej (vide: uchwała Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 1995 r., III CZP 166/94. OSNC 1995, nr 10 poz. 135). Tak więc nie jest to odpowiedzialność wymagająca w pierwszej kolejności udowodnienia szkody i związku przyczynowego.

Gwarant ma jedynie uprawnienie do zbadania czy dokumenty mu przedłożone przez beneficjenta są zgodne z warunkami gwarancji. Jednakże gwarant nie ma kompetencji do badania, czy te dokumenty rzeczywiście świadczą o tym, że podmiot za który została udzielona gwarancja nie wywiązał się ze swojego zobowiązania. Tak więc gwarant nie bada, czy zabezpieczony gwarancją rezultat rzeczywiście nastąpił, a jedynie na wezwanie, ma wypłacić beneficjentowi gwarancji kwotę określoną w tej gwarancji.

Aby zobowiązanie ubezpieczyciela wynikające z umowy gwarancyjnej opatrzonej klauzulami „nieodwracalnie i bezwarunkowo” oraz „na pierwsze żądanie” nie było traktowane w sposób bezwzględny, w umowie gwarancyjnej strony winny określić okoliczności wyłączające lub ograniczające odpowiedzialność gwaranta. Jak wynika z przedłożonych gwarancji z żądaniem zapłaty może wystąpić Beneficjent (...), przy czym odpowiedzialność (...) jest wyłączona w przypadku gdy Beneficjent gwarancji doręczy żądanie wypłaty niezgodne z warunkami określonymi w pkt 4 i 5. Treść pkt 4 i 5 przedstawionych gwarancji określa warunki formalne i wskazuje dokumenty, które powinny zostać złożone wraz z żądaniem wypłaty. Jak natomiast wynika z akt sprawy, żądanie wypłaty skierowane do (...) odpowiadało tym wymogom.

Pozwana w niniejszej sprawie nie wykazała, aby złożenie przez beneficjenta wniosku o wypłacenie środków z gwarancji stanowiło działanie sprzeczne z umową gwarancji - ani, aby zachodziły tak wyjątkowe okoliczności, by uznać, że wniosek ten stanowił nadużycie prawa. Pozwana wskazując na bezzasadność roszczenia w istocie powołuje się na okoliczności ze stosunku podstawowego, powołując się na brak odpowiedzialności po swojej stronie w opóźnieniach prac. Jak jednakże wynika z treści § 3 umowy generalnej z dnia 5 czerwca 2009 r. zobowiązany zwróci (...) wypłaconą Beneficjentowi gwarancji z tytułu gwarancji, pomimo istnienia sporu z Beneficjentem gwarancji co do podstawy żądania zapłaty zobowiązania Zobowiązanego objętego gwarancją.

W ocenie Sądu podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia jest nietrafny. Zgodnie z art. 70 Prawa wekslowego roszczenia wekslowe ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności weksłu. W niniejszej sprawie termin płatności weksła został oznaczony na 22 kwietnia 2013 r., tym samym wniesienie powództwa w maju 2013 r. wyklucza wpływ trzyletniego terminu.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwaną zarzutu naruszenia art. 5 k.c. wskazać należy, że w orzecznictwie i literaturze podkreśla się, że stosowanie klauzuli generalnej wyrażonej w art. 5 k.c. może mieć miejsce jedynie w sytuacjach wyjątkowych, gdy uwzględnienie powództwa prowadziłoby do sytuacji nieakceptowanej ze względów aksjologicznych. Nie może być ono wymierzone przeciwko treści prawa postrzeganego jako niesprawiedliwe, lecz musi być następstwem wykonania prawa podmiotowego przez stronę, godzącego w fundamentalne wartości, których urzeczywistnieniu ma służyć prawo (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 października 2013 r., sygn. akt I ACa 5641/13).

Przepis art. 5 k.c. określa bowiem granice, w jakich osoba uprawniona może czynić użytek z przysługującego jej prawa podmiotowego. Może on znaleźć zastosowanie wtedy, gdy ocena konkretnego stanu faktycznego, przy uwzględnieniu określonej normy prawnej prowadzi do wniosku, że korzystanie przez uprawnionego z jego prawa jest sprzeczne z wymienionymi w nim zasadami. Przepis ten jednakże służy wyłącznie ochronie osoby zobowiązanej i nie może być samodzielną podstawą nabycia praw podmiotowych, te bowiem wywodzą się ze stanowiących je norm prawa materialnego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2000 r., II CKN 258/00, LEX nr 52556).

Wobec powyższego Sąd uznał, iż podniesiony przez pozwaną zarzut naruszenia art. 5 k.c. jest bezzasadny. Abstrahując już nawet od samej możliwości podnoszenia przez pozwaną tego typu zarzutów, nie można było uznać, że powódce nie przysługuje wierzytelność, w związku z wykonaniem gwarancji. W ocenie Sądu, (...) nie nadużył przysługujących jej praw podmiotowych, a zarzut taki, biorąc pod uwagę zeznania świadków i dokumenty – należałoby postawić spółce (...). Podmiot ten skorzystał z gwarancji w sytuacji, gdy kwota żądana – było co najmniej dziesięciokrotnie wyższa aniżeli należna. Jednakże (...) nie była stroną w niniejszym postępowaniu i mimo takiej możliwości, nie przystąpiła do żadnej ze stron.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł na podstawie art. 496 k.c., stanowiącego, iż po przeprowadzeniu rozprawy, Sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu (...). W niniejszej sprawie Sąd uznał, że wniesione przez pozwaną zarzuty nie dały podstaw do zmiany nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, co skutkowało utrzymaniem go w całości w mocy.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz